LJUBLJANA

St. 231 Poštnina poračunjena (Tassa corrisposta con la posta) V Trstu, v torek, 28. septembra 1926. Posamezna številka 30 stot. Letnik LI

List izhaja vsak dan zj[illegible] izvzemši ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.—, pol [illegible] celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. — Posam[illegible] 30 stot. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolon[illegible] trgovske in obrtne oglase 75 stot., za smrtnice, zahvale, p[illegible] L 1.20, oglase denarnih zavodov L 2.— Mali oglasi: [illegible] za besedo, najmanj L 3.

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost" Podurednštvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327 Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Kaj naj študira naša mladina?

Polnè se zidovi raznih hiš po mestih s sedaj običajnimi pozivi za vpis v eno ali drugo šolo. Posebno novoodprti šolski zavodi ter oni bolj zasebnega značaja so marljivi v priobčevanju teh pozivov, ki naj bi privabili čim več novih dijakov za vpis v dotični zavod ter tako s svojim velikim številom upravičili pravico dotičnega zavoda do nadaljnega obstoja.

Razna vprašanja mučijo one naše stariše, ki se nahajajo v vsaj toliko znosnem gospodarskem položaju, da bi lahko dali, in ki resno nameravajo poslati v mestne šole enega ali pa več svojih otrok.

Predvsem stopa starišem pred oči, ko dajejo študirat svoje otroke v mesta, praktični namen tega koraka: Priskrbeti jim v življenju poklic ali pa mesto, ki bi jim nudilo dovoljnega in če mogoče ne pretežko zasluženega kruha.

Že pri izbiranju tega pravega praktičnega namena se skoro brez izjeme vsem našim starišem vsiljuje vsakodnevno ugotavljanje, da v sedanjih razmerah skoro ni mogoče z enim ali druge vrste študijem, kratkodobnim ali dolgoletnim to je vseeno, doseči njihovim otrokom, naši študirajoči mladini mesta, ki bi jim nudilo stalnega, gotovega kruha. Odveč bi bilo konkretno ugotavljanje na tem mestu, ker se to vsakomur dnevno odkriva pri čisto navadnem opazovanju sedanjih razmer.

Zato moramo biti napram naši javnosti odkritosrčni in ji povedati, da smo pričakovali od naših starišev odpora proti našemu pozivu, priobčenem v enem izmed naših uvodnikov pod naslovom: «Študirajmo v Italiji!» Res je, da je po celi deželi šel glas: Čemu nas pozivate k študiranju v Italiji, ko je pa težko doseči z enim ali druge vrste študijem javno službo, ki bi nudila stalno in gotovo plačo s pravico do pokojnine.

Ni nam ušla ta težava skoro bi rekli nemožnost doseči javno službo, izpred oči, še pogosteje in bolj jasno smo jo mi sami v našem položaju javnih delavcev opazili kot pa posamezni naši stariši raztreseni po deželi. Toda da smo vendar pozvali naše stariše, da naj študirajo svoje otroke v Italiji, nas je nagnala krvava potreba našega ljudstva v teh krajih po domači inteligenci.

Stariši bodo morali pri zasledovanju praktičnega namena študiranja svojih otrok polskati one šole, katere jih bodo usposobile ne za javne službe, ampak za izvrševanje prostih poklicev.

Z upoštevanjem lastnih denarnih sredstev ter pregleda raznih prostih poklicev in njihovega več ali manj lahkega ali pa dobičkonosnega poslovanja si bodo lahko stariši izbrali šol primernih za bodoči, namenjeni poklic svojih otrok.

Seveda je radi težkega pristopa do javnih služb postalo tudi izvrševanje prostih poklicev težavnejše, konkurenca mnogo večja, borba za vsakdanji kruh težja tudi v prostih poklicih.

Iz navedenih izvajanj lahko izvajamo sledeče praktične nasvete:

Oni stariši z dobrim posestvom ali pa dobro idočo obrtjo, ki nameravajo svoje otroke samo nekoliko izšolati, toliko da bodo imeli nekoliko več kot ljudsko šolo ter da bodo popolnoma obvladali državni jezik, naj pošljejo svoje otroke v komplementarno šolo, to je neke vrste bivša meščanska šola. Zmotno in čisto napačno bi bilo v takih slučajih pustiti svoje otroke študirati nižjo gimnazijo in realko ter jih potem vzeti k sebi na dom. Že pred vojno so mnogi naši stariši napravili to žalostno skušnjo: Ti njihovi otroci so se jim namreč pogospodili in niso bili več za domače delo, «gospodje» pa niso bili že radi nedokončanih študijev. Tudi sedaj ne pomeni nižja gimnazija ali pa realka zaključenih študijev in je znanje pridobljeno v teh nižjih oddelkih le bolj v balast onemu, ki se povrne zopet na dom.

V prvih letih po vojni so bili naši kraji kar preplavljeni z dijaki trgovske šole. Vse je mislilo, da bodo z dovršitvijo trgovske šole stala kar tako na razpolago razna mesta pri finančnih zavodih, trgovskih podjetjih. Pa je nastopilo kaj kmalu bridko razočaranje. Še redki so absolventi trgovskih šol, ki zamorejo dobiti kako revno plačano službo, večina izmed njih tiči v brezposelnosti. Priporočljive so trgovske šole predvsem le za sinove trgovcev, ki se po dokončani trgovski šoli vrnejo na dom, da upravljajo očetovo trgovino.

Je pa neke vrste šola, katero smo mi mi dosedaj malo poznali in katero smo preveč zanemarjali, in sicer industrijalna šola. Še redki so do sedaj naši fantje, ki so posečali to šolo in vendar je silne važnosti za ves naš obrtniški stan. V državah, kjer je šolstvo na višku razvoja, so ravno industrijalne šole v največjem in najlepšem razmahu: Češka in tudi Slovenija jim posvečata posebno pažnjo. Vsi naši mojstri, vsi naši kvalificirani delavci, ki stremè doma posebno pa v tujini po dobrem zaslužku, bi morali iti skozi to šolo. Neprestano imamo priliko ugotavljati povpraševanje po kvalificiranih delavcih z dobro industrijalno šolo. Iščejo jih doma, iščejo drugod. V Bosni je občutno pomanjkanje takih moči, v Franciji, Južni Ameriki so taki delavci dobili neprimerno boljše plače kot drugi. Pa tudi doma so nam potrebni strokovno naobraženi obrtni stanovi. Prav v obilnem številu bi morali naši stariši vpisovati svoje otroke v industrijalne šole in puščati na strani napolizobrazbo nedovršenih gimnazijskih in realčnih študijev, ki mladino le mehkuži. Pa tudi dovršitev celega gimnazijskega ali pa realčnega študija ne pomeni še nikako dosego kakega praktičnega cilja. Pred vojno so našemu dijaku stale na razpolago po dovršeni realčni ali pa gimnazijski maturi razne javne službe: pri železnici, davkariji, glavarstvu, deželi itd. Sedaj — smo že rekli — ni z javnimi službami dosti, a javne poklice pa ne usposobi ne realčna in ne gimnazijska matura. K večjemu bi prišla v poštev po gimnazijski maturi služba občinskega tajnika, pa tudi zato mora položiti dotični abiturijent še poseben precej težek izpit.

Odsvetujemo torej študiranje samo gimnazijskih in realčnih študijev brez nadaljevanja akademskih študijev.

Z dovršitvijo akademskih študijev bi pa prišli v poštev zopet le prosti poklici in ne javne službe. V profesuri bi dobil tu pa tam kak naš človek mesto za slavistiko na kakem srednješolskem zavodu ali pa celo na univerzi. Drugih mest v profesorski karjeri bi pa po dosedanji izkušnji naši profesorji težko dobili. Našim pravnikom sicer ne bodo odprta mesta v javnih službah tudi težko v notarijatih, pač pa bodo dobili še vedno priliko izvrševati prosti poklic. Izgledi v tem oziru niso tako brezupni, kot se slikajo. Seveda bodo pač zahteve mnogo, mnogo skromnejše in bo dosti boja za obstanek v pravem pomenu besede. Ampak šlo bo. Poznavanje razmer v notranjosti države, kjer je v istem položaju in razmerah kot pri nas, mnogo več izvrševalcev tega poklica kot v naših krajih, specijalizacijo v raznih strokah, združevanje skupnih študijev, obravnavanje zadev, s katerimi se naši ljudje do sedaj niso pečali, vse to bo morala započeti mlajša pravniška generacija, ako ne bo hotela da jo izpodrinejo konkurente iz drugih krajev, kot se je to že zgodilo.

Potrebujemo še vedno dobrih domačih zdravnikov v mestu in na deželi. Tudi v tej stroki bo lahko dobilo mnogo naših mladih zdravnikov kruha. Bo težek, požrtvovanja bo treba precej, toda mogoč. Za naše ljudstvo so pa tudi prepotrebni zdravniki vzrasli iz njega srede same. Vprašanje je prevažno in dezertiranje precej novo-diplomiranih zdravnikov v zadnjih letih tako občutno, da se bomo lotili tega problema v posebnem članku. Nekaj sličnega je z živinozdravniki. Od drugih stanov z akademsko naobrazbo potrebujemo še nekaj farmacevtov, inženirjev pa skoro nimamo kam postaviti in ne kje uporabiti.

Pomanjkanje duhovniškega naraščaja je pa tako občutno, da moramo le z veseljem pozdraviti sklep vsakega našega dijaka, ki čuti v sebi poklicanost za ta stan, da se zanj odloči. Državni prispevek v plači je res silno nizko odmerjen, toda izhajati se da gmotno tudi v tem stanu. Seveda požrtvovalnosti je treba v obilni meri kot v vseh drugih prej naštetih poklicih.

Stanje hiperprodukcije inteligenčnega naraščaja v bližnjih deželah svetuje, potreba našega ljudstva narekuje in možnost življenjskega obstoja tudi v teh težkih razmerah dopušča, da naša mladina študira v Italiji in ostane med svojim ljudstvom.

Zatretje protifašistovskega delovanja opozicije

RIM, 27. Uradno fašistovsko glasilo «Foglio d'Ordini» javlja: Na zadnji seji velikega fašistovskega sveta v palači Chigi je glavni fašistovski tajnik on. Turati poročal o ogorčenju, ki se je pojavilo v fašistovskih vrstah po atentatu na Mussolinija. Rekel je, da so morali fašistovski voditelji napenjati vse sile v svrho brzdanja upravičenega ogorčenja.

Svoje poročilo je on. Turati zaključil z naslednjo resolucijo: «Fašistovski direktorij ugotavlja, da ne bo mogel nadalje krotiti ogorčenja, ki ga je izzval v fašistovski stranki poslednji atentat na on. Mussolinija, ako ne bo vlada ukrenila potrebne mere v svrho zatretja slehernega protifašistovskega delovanja opozicije v notranjosti države. Jasno je, da se nahaja ta opozicija v tesnih stikih z italijanskimi emigranti v inozemstvu ter je raditega soodgovorna za njih dejanja».

Amerigo Dumini aretiran

radi žaljenja prvega ministra

RIM, 27. Radi žaljenja prvega ministra on. Mussolinija je bil včeraj aretiran na svojem stanovanju na trgu Mazzini znani fašist Amerigo Dumini, ki je bil svoječasno obtožen umora socijalističnega poslanca on. Matteottija.

Rimsko vprašanje in Vatikan

RIM, 27. V poslednjem času se listi zopet obširno bavijo z vatikanskim vprašanjem. Uradno glasilo svete stolice «Osservatore Romano» piše, da je položaj, ki je nastal pred 56. leti z zavzetjem Rima od strani posvetnih oblasti, ostal neizpremenjen, in ugotavlja, da ima papež sedaj samo pravico do uporabljanja apostolskih palač, ki morajo poleg tega nositi odgovornost za znanstvene in umetniške zaklade, kateri so shranjeni v navedenih poslopjih. Potemtakem nima papež niti lastninske pravice nad lastnim bivališčem, kjer sprejema zastopnike in romarje iz vseh delov sveta in velja radi tega v njih očeh kot «tolerirana oseba v Rimu Sv. Petra».

Vatikan naglaša, da privilegiji in imuniteta, ki se priznavajo papežu, zaostajajo daleč za onimi, ki pripadajo članom pri sveti stolici akreditiranih diplomatskih zborov, ki uživajo zaščito mednarodnega prava in smejo kot taki v lastni hiši nastopati seveda kot gospodarji.

«Osservatore Romano» zaključuje, da tako stanje ne sme nadalje trajati, ker nasprotuje dostojanstvu in neodvisnosti papeža.

Prijateljska pogodba med Italijo in Anglijo?

RIM, 27. Rimski dopisnik lista «Daily Telegraph» javlja, da bo on. Mussolini na eventuelnem sestanku s Chamberlainom predlagal Angliji sklenitev prijateljske pogodbe. Ta pogodba bi predvidevala medsebojno prijateljsko podporo Italije in Anglije v vseh vprašanjih sredozemske in evropske politike

Prodiranje katoliške cerkve na vzhodu

Delovanje mons. Roncallija na Bolgarskem

RIM, 27. Poslednji obisk generala Averescu pri papežu je dal listom povod, da so obširno pisali o napredovanju katoliške cerkve v zadnjih letih v Romuniji. V zvezi s to katoliško ekspanzijo v Romuniji je tudi delovanje katoliške cerkve na Bolgarskem, ki se vrši po gotovem načrtu in z namenom, da se vzhodna cerkev zopet povrne k Rimu. V svrho olajšanja prediranja katoliške cerkve v pravoslavnih deželah je bila pri sveti stolici ustanovljena kongregacija za vzhodno cerkev. Tej posebni sekciji načeluje sam papež.

Preteklo leto je bil odposlan na Bolgarsko v svrho širenja katolicizma apostolski vizitator mons. Angelo Roncalli. Do sedaj je imel tamkaj precejšnje uspehe ter je pripravil vse potrebno za skorajšnji pričetek pogajanj med sveto stolico in Bolgarijo v svrho sklenitve konkordata.

Mons. Roncalli se te dni nahaja v Rimu, da poroča Vatikanu o izvršenem delu na Bolgarskem ter o modalitetah za pričetek pogajanj z bolgarsko vlado. Pred nekaj dnevi ga je papež sprejel v avdijenci. Ravno tako je mons. Roncalli imel več razgovorov z asesorjem vzhodne kongregacije glede položaja katolicizma v pravoslavnih deželah.

Katoliška ekspanzija na Bolgarskem se nima nikakor baviti z velikimi težkočami. Edina ovira obstoji v tem, da se bolgarsko ljudstvo drži zelo zvesto pravoslavnih običajev ter svoje duhovščine. Tudi v uradnih bolgarskih krogih in na bolgarskem dvoru so katoliški cerkvi zelo naklonjeni in bi s simpatijo pozdravili tesnejše odnošaje med Rimom in Sofijo.

Brzojavka gen. Averescu Mussoliniju

RIM, 27. Romunski ministrski predsednik general Avarescu je poslal Mussoliniju iz Postojne naslednjo brzojavko: «Prišedši na mejo, smatram za prijetno dolžnost, da se v imenu svoje domovine iskreno zahvalim Vaši ekscelenci za gostoljubnost, ki sem je bil deležen v prijateljski in ljubljeni Italiji. Obenem čutim potrebno ponovno naglasiti, da se vračam zelo, zelo srečen v domovino, ker mi je bila v Rimu dana prilika, da sem z Vami vred potom prijateljske pogodbe mogel prikazati svetu ono prijateljsko stanje, ki je že delj časa vladalo v duši italijanskega in romunskega naroda in ker sem prepričan, da bo podpisana prijateljska pogodba obrodila najlepše sadove Italiji in Romuniji.

Prepoved kajenja v vlakih

RIM, 27. «Popolo di Roma» pravi, da bo prometni minister Ciano na prihodnjem zborovanju ministrskega sveta predložil v odobritev osnutek odloka, ki zabranjuje kajenje v vlakih. — V oddelkih, ki niso izrecno določeni za kadilce, bo kajenje strogo zabranjeno. Ta prepoved bo veljala tudi za hodnike in stranišča vlakov. Oni, ki se ne bi držali tega predpisa, bodo kaznovani z denarno globo od 5 do 10 lir.

Po zaključitvi jesenskega zasedanja Družbe narodov

ŽENEVA, 26. Na sobotni dopoldanski seji skupščine Družbe narodov je poročal zvezni predsednik Motta v imenu juristične komisije o mednarodni varnosti in zmanjšanju oboroževanja. Za tretjo komisijo je poročal jugoslovenski delegat Marković. Oba sta opozarjala na velik pomen, ki ga imajo v Locarnu sklenjene pogodba za varnost in mir v Evropi. Poročila in predloge obeh komisij je skupščina soglasno sprejela. Pri vprašanju definicije in določitve mej delokroga Družbe narodov se je razvila daljša debata. Čehosl. zunanji minister dr. Beneš je predlagal, da se to vprašanje odloži na prihodnjo skupščinsko sejo. Skupščina je nadalje odložila tudi norveški predlog na uvedbo proporcijonalnega sistema za določitev mest v Svetu Družbe narodov na prihodnje zasedanje. Istotako se bo razpravljalo šele na prihodnjem zasedanju o kodificiranju mednarodnega prava.

Na popoldanski seji, ki je bila zadnja seja sedmega zasedanja Družbe narodov, je imel zaključni govor predsednik dr. Ninčić. Opozoril je na težko delo, ki ga je izvršila Družba narodov tekom tega zasedanja s sestavitvijo Sveta in s sprejemom Nemčije. S tem je bila srečno rešena dolgotrajna kriza Družbe narodov. Kritiki, ki so skozi dolga leta videli v Družbi narodov le začasno mednarodno institucijo, se bodo morali prepričati o nasprotnem. Tekom sedanjega zasedanja smo bili priča velikim dogodkom, ko so sedeli zopet skupaj narodi, katere je razdružila svetovna vojna.

ŽENEVA, 27. V nasprotju z dosedanjim običajem bo Svet Družbe narodov po zaključku skupščine imel še nekaj posvetovanj, ker se ne bo sestal na nobeni seji do decemberskega zasedanja. To se utemeljuje s tem, da so zaenkrat rešena vsa pomembnejša vprašanja, razen tistih, ki so izročena v rešitev komisijam ali generalnemu tajništvu. Nekaj točk dnevnega reda sedanjega zborovanja pa se bo rešilo šele na rednem zimskem zborovanju v decembru.

Poincaréjev govor

o odgovornosti za svetovno vojno in o zbližanju med Francijo in Nemčijo

SAINT GERMAIN LAYE, 27. Včeraj se je tukaj otvoril kongres vojnih pohabljencev. Ob tej priliki je predsednik ministrskega sveta g. Poincaré imel daljši govor, v katerem je predvsem naglašal, da bivši bojevniki nikakor nimajo bojevitih in napadalnih teženj, kajti predobro poznajo grozote vojne, da bi ne bili zvesti služabniki miru.

Poincaré je nadaljeval: «Kadar pravite, da so centralne vlasti povzročile svetovno vojno, vi nikakor ne dolžite vseh Nemcev brez izjeme, vi ne dolžite vseh častnikov, ki so z nemško vojsko vpadli v naše dežele; vendar pa vam ni mogoče pozabiti, da nam je bila vojna napovedana na ukaz cesarskega generalnega štaba, in da je ta generalni štab vodil vojno z brezobzirno in neutolažljivo krvoločnostjo.

«Če današnja Nemčija odkrito obsoja nekatere čine včerajšnje Nemčije, boste lažje odstranili poglede od vaših ran, in lažje vam bo prožiti roko tistim, ki so vam te rane povzročili.»

Poincaré je končno govoril še o velikih zaslugah, ki so si jih stekli bivši bojevniki, in o veliki moralni moči, ki si jo je z njihovim delom pridobil francoski narod.

PARIZ, 27. Pariški listi obširno razpravljajo o govoru, ki ga je imel ministrski predsednik na kongresu vojnih pohabljencev v Saint Germain Laye. «Oeuvre» piše, da je bil ta Poincaréjev govor sijajen in da je tudi dokazal, da ni mogoče govoriti o nespravljivosti Briandovih in Poincaréjevih idej. Tudi «Figaro» je zelo zadovoljen z izvajanji ministrskega predsednika.

«Homme Libre», glasilo levice, smatra Poincaréjev govor kot potrebno reakcijo na izvajanja nemškega zunanjega ministra Stresemanna v Ženevi. Tudi «Peuple», glasilo Splošne delavske konfederacije, se strinja s Poincaréjem.

Stresemann o zbližanju med Francijo in Nemčijo

PARIZ, 27. «Matin» objavlja daljši interview, ki ga je dosegel njegov posebni poročevalec pri nemškem zunanjem ministru Stresemannu. Stresemann je o francosko-nemškem zbližanju povedal, da se nekoliko boji, da mu bodo vojaški in finančni izvedenci delali nekaj preglavic. Povdarjal je, da se je z Briandom popolnoma sporazumel glede politike, ki naj privede do zbližanja med Francijo in Nemčijo.

«Razpravljala sva o bodočnosti, ki je namenjena Evropi — je nadaljeval Stresemann — in sva uvidela, da je prav in potrebno, da se oba naroda sporazumeta. Nisva mislila samo na najini deželi, mislila sva tudi na druge narode Evrope, katerim naše sodelovanje lahko zagotovi trajen mir. Sprava med nemškim in francoskim narodom bo pomembnejša in bo več veljala, če se bo izvršila s pomočjo drugih držav, kakor Anglije, Belgije in Italije, ki so podpisale v Locarnu porenski pakt. Jasno je, da bosta morali obe državi nekaj žrtvovati. Francija bi se odpovedala nekaterim svojim pravicam, ki jih je dobila na podlagi pogodb, in isto velja tudi za Nemčijo. Mislim končno, da bi te žrtve ne bile tako hude. Dolga okupacija nemških krajev s strani Francije bi ustvarila težke moralne ovire.

«Ideja zbližanja s Francijo, je nadaljeval Stresemann, se je med Nemci že dokaj utrdila. In tudi v Franciji bo koncentracijska vlada gotovo imela dovolj moči, da dobi oporo v javnem mnenju.»

Aretacije v Perziji

PARIZ, 27. «Chicago Tribune» poroča iz Teherana, da je bilo aretiranih veliko število policistov in orožnikov, ki so obdolženi udeležbe pri nekem komplotu, kateri se je pripravljal proti sedanjemu šahu.

Pred razpustom poljskega sejma?

Predsednik republike potrdil Bartlovo vlado

VARŠAVA, 27. Listi obširno razpravljajo o vladni krizi. Nekateri menijo, da bo naloga za sestavo nove vlade zopet poverjena Bartlu.

VARŠAVA, 27. Predsednik republike Mošički je potrdil v celoti Bartlov kabinet, ki se bo v četrtek predstavil sejmu.

Če vlada ne bo dobila zaupnice, bo sejm najbrž razpuščen in bodo razpisane nove volitve.

Dve nesreči na morju

LONDON, 27. Reuterjevemu uradu poročajo iz Gibraltarja: Radiobrzojavna vest, poslana s španskega parnika «Capo Plata» pravi, da je parnik radi goste megle zadel kakih deset milj južno od Gibraltarja v parnik «Roma». «Capo Plata» je bil precej poškodovan, kljub temu pa nadaljuje vožnjo proti Gibraltarju.

LONDON, 27. Radi goste megle je parnik «Levante» zavozil na odprtem morju v švedski parnik «Upland», ki se je potopil. «Levante» je vzel posadko potopljenega parnika na krov ter jo izkrcal v Gibraltarju. Neki kurjač «Uplanda» pa je utonil.

Drzna početja kitajskih razbojnikov

ŠANGHAJ, 27. Ameriški list «Cina Press» poroča, da so kitajske razbojniške tolpe oplenile mesto Seki-Čin. V pokrajini so razbojniki pomorili po vaseh več tisoč prebivalcev. Odvedli so s sabo kot ujetnike par sto oseb, med katerimi se nahaja tudi nek angleški misijonar. Angleško misijonsko postajo so porušili do tal.

Ker je nevihta včeraj poškodovala telefonsko progo, nismo mogli dobiti izvirnega poročila iz Jugoslavije.

DNEVNE VESTI

Dnevi neviht in nalivov

Velike povodnji — Tržaške ulice spremenjene v deroče reke

Nevihta, kakršno imaš menda redkokdaj priliko videti v teh krajih, je divjala v nedeljo po noči nad tržaškim mestom. Že okoli 9. ure zvečer so naznanjali prvi nenavadni bliski, da nebo ne obeta le blagodejne božje rose, ki je bila kljub popoldanskemu dežju še vedno potrebna, temveč da se pripravlja mogočen ples razjarjenih podnebesnih sil. Ob 9½ je bilo že vse severnozapadno nebo le en sam slepeč žar, v katerem so se jasno razlikovali obrisi debelih črnih oblakov, ki so se dvigali z obzorja tam nad zalivom, posebno pa v smeri proti Furlaniji in nad spodnjim obronkom našega kršnega Krasa. Strele so strupeno švigale v tem žaru na vse strani, vmes je neprestano tulilo zamolklo, visoko in oddaljeno grmenje.

Le počasi se je nevihta bližala Trstu. Šele po deseti uri je postalo grmenje bližje, bolj razločno. Tedaj je nakrat odpovedala električna luč, tramvaji so obtičali sredi poti, mesto se je pogreznilo v neprodirno temo. Številno občinstvo po gostilnah, kavarnah, kinematografih in gledališčih je zaman čakalo na povrnitev luči. Predstave so se morale za ta večer prekiniti, a po javnih lokalih so si pomagali s svečami, in tudi pozabljene petrolejke so bile zopet poklicane iz pokoja v aktivno službo. Električne napeljave v Furlaniji je naliv z viharjem pokvaril in tako je ostal Trst brez energije skoro celo noč. Tramvaji so začeli zopet voziti okoli 2 popolnoči. Mesto pa je bilo deloma brez elektrike tudi včeraj do okoli 3 popoldne. Tako tudi naša tiskarna. Še včeraj popoldne je bila tudi telefonska proga Trst-Gorica neuporabna.

Nevihta je posebno divje razsajala po Furlaniji. Pri Ronkih se je voda razlila iz kanala Dottori ter preplavila okolico. V Tržiču in v Ronkih so bile ulice par ur pod vodo, ki je dosegla ponekod en meter visokosti.

V tržaški okolici je spremljala naliv toča, ki je trajala nekaj nad pet minut

ter napravila ponekod občutno škodo na grozdju.

Sinoči okoli 10. ure se je zopet usula nad Trstom in deželo huda nevihta, ki je sicer bila po bliskanju malo manj strašna. Tem strašnejši pa so bili nalivi, ki so trajali vso noč. Vse tržaške ulice so se spremenile v pravem pomenu besede v hudournike, ki so divje drveli proti morju, vedno znova se zalagajoč z novo poplavo, ki je hrumela z okoliških hribov proti mestu.

Ob ½ ure po polnoči je začela padati debela toča, ki je trajala okoli 10 minut.

Ko to pišemo, ob 1½ zjutraj, traja naliv z nezmanjšano silo dalje. Po ulicah se valijo ogromne goste mase blatne vode. Promet je popolnoma ustavljen. K sreči sinoči električna luč ni odpovedala in tako je moglo iznenadeno prebivalstvo razločno videti in opazovati z oken ta za Trst nenavadni pojav.

Telefonske proge pa so bile vse prekinjene in zato je seveda izostalo tudi naše običajno telefonsko poročilo iz Jugoslavije.

(Glej tudi na IV. strani

Važno za upokojence

Finančno ministrstvo razglaša:

«Računskemu dvoru (Corte dei Conti) prihajajo od strani prizadetih direktno ali po pošti prošnje za zvišanje pokojnine.

Prizadeti se opozarjajo, da se prošnje ne jemljejo v obzir, ako niso pisane na posebnih vzorcih, ki jih brezplačno razdeljujejo plačilni uradi in če se ne pošljejo preko finančne intendance (zakladni odsek — sezione Tesore), katera mora na prošnji pripisati računskemu dvoru potrebne informacije za likvidacijo pokojnin.»

Neprilike s pismi

Poštno ravnateljstvo sporoča:

«Ugotavlja se, da se mora zelo mnogo pisem vreči od časa do časa proč. Ta pojav povzročajo razne okoliščine, ki pa so odvisne vedno od občinstva, in sicer večinoma od pošiljateljev in deloma tudi od naslovljencev. Neglede na slučaje, ko naslov popolnoma manka, se opozarja, da morata biti označena na postrestantnih pismih ime in priimek prejemnika; domenjena števila ali gesla niso dopuščena.

Zelo pogostoma se postrestantna pisma ne dvigajo pravočasno, ravnotako se dogaja pogostoma, da radi pomankljivega znamkovanja ali nikakega naslovljenec noče pisma sprejeti.

Občinstvo se opozarja zato, da se v svojem lastnem interesu točno drži predpisov glede poštnih tarif kakor tudi glede postrestantnih pošiljatev.

Imena poveljnikov v goriški podprefekturi

Grahovo — De Toni Angel;
Sv. Lucija, Veliko — Morgutti Oskar;
Ajdovščina, Šturje, Ustje, Planina — Bertetti cav. Evgen;
Črnižo, Gojače, Vrtovin, Kamnje — Lipovž Alojzij;
Sv. Križ, Lokavec, Skrilje, Velike Žablje — Semič Valentin;
Sv. Vid, Vrabče, Pedraga — Obizzi mejni grof Karl;
Vipava, Budanje, Vrhpolje, Slap, Goče, Loče — Pacellini cav. uff. Viktor;
Podkraj, Col — Kobal Andrej;
Anhovo, Deskle — Biancorosso cav. rag. Empedocle;
Bate, Banjšice — Lasič Ivan;
Kal — Pirih Matevž;
Kanal, Avče, Ajba, Ročinj — Gerometto Marij;
Lokavec, Čepovan, Tribuša — dr. Crivellari Dino;
Ločnik — Zottig Jurij;
Miren, Štandrež, Sovodnje — Scolari comm. Federico;
Dornberg, Prvačina — Franciolini cav. uff. Adolf;
Opatje selo — Frandolič Josip;
Osek, Šempas, Ozeljan — Savelli Julij;
Podgora, Števerjan — De Fuortes Alfred;
Renče, Bilje, Vogersko — Graziani Viktor;
Rihemberg — Sirk dr. Pavel;
Solkan, Grgar — Mozetič Mirko;
Kojsko — Obljubek Franc;
Šempeter, Vrtojba — Ceschia Josip;
Trnovo — Baggiani Lelij;
Dol-Otlica — Likar Lenard;
Komen, Gabrovica, Gorjansko, Škrbina — Pagnini inž. Julij;
Veliki dol, Brje, Pliskovica — Marcusa Friderik;
Štanjel, Šmarje, Gabrije, Kobja glava, Erzelj — Bassi Ugo;
Temnica, Vojščica, Sela, Brestovica — Rogelja Ivan.

KOLIKO ČASA BODO ŠE V VELJAVI 25, 10 in 5 LIRSKI BANKOVCI?

Z dnem 31. decembra se povlečejo iz obtoka 25-lirski bankovci. 25-lirske bankovce ne nadomesti nobeno drugo plačilno sredstvo: ne drugi bankovci in ne kovan denar. 10- in 5-lirski bankovci se pa potegnejo iz obtoka 31. junija 1927. in se zamenjajo s srebrnimi novci. V ta namen bodo bivši srebrni novci za eno in dve liri, ki so se nekoč potegnili iz prometa, dobili na eni strani poseben odtis: leteč orel s svežnjem palic krempljih. Prednja stran teh starih srebrnih novcev s kraljevo podobo pa ostane neizpremenjena.

Sedaj je v obtoku okoli 400 milijonov lir bankovcev po 25 lir in 1.700 milijonov lir bankovcev po 10 in 5 lir.

KAJ JE Z ZAMENJAVO AVSTRIJSKIH KRON

Po goriški deželi se širijo tu pa tam v raznih krajih govorice, da bodo v kratkem izmenjane avstrijske krone, katere so posamezniki naznanili oblastem, pa jih niso mogli zamenjati z liramі.

Kolikor nam je znano je vprašanje izmenjave avstrijskih kron še vedno na mrtvi točki in ni nobenega upanja, da bi se izmenjava v doglednem času izvršila. Toliko na znanje, da ne bo naše ljudstvo po nepotrebnem begalo. Vsako prijavljanje ter trošenje denarja za ponovne prijave je čisto odveč in popolnoma brezuspešno.

POGREB POK. MILENE SANCIN - PERHAVČEVE

V soboto popoldne smo spremili k večnemu počitku učiteljico zasebne šole pri Sv. Jakobu gospo Mileno Sancin rojeno Perhavec. Že ob pol štirih se je zbrala v ulici Giulia množica znancev in prijateljev, da izkažejo pokojnici zadnjo čast. Sprevod je vodil veleč. g. Sila ob asistenci še dveh duhovnikov. Pogreba se je udeležila tudi šolska mladina s celokupnim učiteljskim zborom. Za krsto pa se je razvrstila za sorodniki množica pogrebcev vseh slojev obeh tukaj bivajočih narodnosti. Najboljši dokaz velikega spoštovanja do pokojnice in težko prizadetih družin Sancinove in Perhavčeve. Naj bi to sočustvovanje bilo prizadetim v tolažbo. — Pokojnici večni mir!

KMETIJSKA ŠOLA V KOPRU

S kr. odlokom od 13. avgusta 1926, št. 1692, objavljenim v uradnem listu od 23. a. m., je ustanovljena v Kopru konsercijalna kmetijska šola. V konsorcij, ki bo vzdrževal šolo, spadajo: država s prispevkom letnih 30.000 lir, istrska pokrajina (40.000 lir), Koper (10.000 lir), Piran (2400 lir), Izola (2000 lir), Pomjan (1200 lir), Dekani (1200 lir), Marezige (1000 lir), Herpelje-Kozina (2400 lir), Materija (1200 lir) in Buje (1200 lir).

Šola je namenjena v prvi vrsti gojitvi pouka v sadjereji in vrtnarstvu. Za sprejem v šolo se bo delal sprejemni izpit. V šolo se pripustijo kmetski sinovi iz Julijske Krajine, ki so dosegli ljudskošolsko odpustnico in so dosegli 16. a ne prekoračili 18. leto starosti. Učna doba se določi s posebnim pravilnikom. Učenci, katerih družine ne stanujejo v Kopru, morajo stanovati v šoli (internat). Na koncu tečaja dobijo učenci spričevala o obisku šole in doseženem uspehu. Za tako spričevalo pa mora učenec polagati izpit.

Poleg tega bo dodeljena kmetijski šoli tudi gospodinjska šola za kmetske mladenke. Ta tečaj bo trajal en mesec. Mesec se določi v pravilniku. Končno bodo organizirani na šoli tudi večerni in nedeljski tečaji za odrasle kmetovalce.

OBVEZNA GNOJIŠČA

Izšel je zakon, ki predpisuje obvezna gnojišča pri vseh hlevih in določuje njih obliko. O tem zakonu bomo poročali v eni prihodnjih številk, predvsem z ozirom na one predpise, po katerih bodo prizadete naše podeželske občine. Za danes naj omenimo le, da uvaja omenjeni zakon skupna občinska gnojišča, katera bo zgradila občina s prispevki kmetovalcev in v katera bode morali kmetje shranjevati gnoj iz svojih hlevov.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG 26-27 t. m.

Oba tržna dneva skupaj sta morda veljala za enega srednje dobrega. Posebno je bil mrtev današnji trg. Padec je sorazmeren — enak na sadnem kot zelenjadnem trgu, zato je še vedno kraljevalo sadje — med njim češplje.

Krompir sorazmerno narašča.

Tudi obiskan ni bil trg ta dva dni posebno dobro — na vsak način bolje v nedeljo kot v pondeljek.

Cene današnjega trga so sledeče:

Zelenjava: Radič 100—330, pesa rdeča 80—100, pesa bela 80—100, korenje 70 do 90, šelen 100—160, paprika 140—250, malancane 13—160, buče 140—240, krompir 45—65, fižol v stročju zelen velik 170 do 230, fižol v stročju zelen mali 240—260, fižol v stročju za luščenje lisast in svetlorumen 140—220, fižol nov 240—330, zelje belo 80—120, karfijol 80—100, vrzote 80 do 100, čebula 30—80.

Sadje: Češplje 30—80, breskve 150 do 600, jabolka 50—120, hruške 100—140, fige 50—100, kutne 100—120, grozdje 160 do 360, melone —.—, limone 20—40 lir za zaboj.

Društvene vesti

— **Šola «Glasbene Matice».** Vpisovanje v šolo Glasbene Matice se vrši danes in jutri od 16. do 19. ure via Torre bianca 39, I. nadstr. (levo). — Vodstvo.

— **S. D. «Adria».** Jutri odborova seja v navadnih prostorih.

— **M. D. Sv. Ivan.** Danes važna odborova seja. Prisotnost vseh odbornikov obvezna. Več v zapisni knjigi. — Tajnik.

Iz tržaškega življenja

Poskušen samomor na ulici.

Predsinočnjim okoli 10. ure je šel neki mladenič na sprehod proti Barkovljam. Ko je dospel približno pred železniški most, ki pelje črez miramarsko cesto, je nenadoma zagledal tam ob vznožju grička človeka, ki se je zvijal in stokal od bolečin. Radoveden, kaj je, se je približal in ugotovil, da gre za poskušen samomor. Z avtomobilom rešilne postaje so prepeljali ljubitelja smrti v mestno bolnišnico, kjer so mu izprali želodec. Imenuje se Rafael Patrono, star 19 let, poštni uradnik, stanujoč v ulici Regina Elena št. 7.

Žalosten konec pastiška na pašniku.

Res, prav žalosten konec je storil komaj 7-letni pastirček Peter Perosso, doma iz Kopra. Pasel je živino na domačem pašniku. Ni znano, iz kakšnih vzrokov se je nenadoma splašila ena izmed krav.. Žival je nekaj časa divjala po pašniku ter se končno, skoro nepričkovano zapodila z rogovi v ubogega pastirčka in ga tako težko poškodovala, da je kmalu potem umrl v tukajšnji bolnišnici, kamor so ga bili nemudoma prepeljali.

Nesreča pri delu.

22-letni Simon Robis, stanujoč v ulici della Fornace št. 3, bi se bil včeraj pri delu v škedenjskih plavžih kmalu zadušil s plinom. K sreči so pa zapazili nesrečo njegovi tovariši, ga spravili z umetnim dihanjem malo k zavesti ter ga tako rešili. Vendar so ga pa morali prepeljati v mestno bolnišnico, kjer bo ostal par dni v oskrbi.

Tatovi na delu.

Dasiravno je bilo v nedeljo lepo vreme, pripravno za na izprehod, se je vendarle zljubilo Ernestu Ponchessu, da jo je mahnil na sprehod v okolico ter pustil svoje stanovanje v ulici Manzoni brez nadzorstva. Tatovi pa, ki ne počivajo ne ob dobrem ne ob slabem vremenu, so lepo zavohali, da je bivališče brez nadzorstva in vdrli vanje. Tam so seveda vse prebrskali in si izbrali, kar je bilo kaj vrednega. Mnogo ni bilo sicer na izbero, a vendar, ko se je vrnil gospodar in ni bilo seveda o tatovih več ne duha ne sluha, je z žalostnim srcem ugotovil, da je šlo rakom žvižgat par rjuh in par oblek. Kaj mu je kazalo drugega, nego iti na policijo in naznanit dogodek.

— Tudi Marijo Schiopin je doletelo isto razočaranje. Šla je zjutraj na trg in pustila svoje stanovanje v ulici Ghega brez nadzorstva. Ko se je vrnila, ji je skoraj zastala sapa, kajti vrata njenega stanovanja, ki so bila prej dobro zaklenjena, so bila sedaj priprta. No, ženski pa je potem le malo odleglo, ko je preštela lastnino in tako prišla do zaključka, da ji je navsezadnje res malo manjkalo: nekaj perila in par srebrnih kron.

— Malo bolj debelo je pa pogledal čuvaj Fran Lach, ko se je vrnil po daljši odsotnosti v svoje stanovanje v Rocolu št. 811 in ugotovil, da so mu tatovi med tem časom pokradli razno zlatenino in perilo v vrednosti nad 600 lir.

Višek predrznosti.

Leopold Reifenberg se je odstranil včeraj za hip iz svoje tobakarne v ulici Grumola. To je pa popolnoma zadostovalo nekemu do sedaj še neznanemu zlikovcu, da se je prikradel v tobakarno ter šel kot doma naravnost k predalu, ga odprl, spravil na varno lepo svotico 1015 lir in 70 st. ter šel, ne da bi ga kdo slišal, še manj pa kdo videl.

Tržaško sodišče

Tatvina avtomobilskih potrebščin

Včeraj sta sedela na zatožni klopi tukajšnjega sodišča Scalmana Severin iz Brescie in Rossi Alojz iz Trsta, obtožena tatvine dvajsetih kovinastih blazinic tipa Ford 589 in več regulatorjev za avtomobile.

Tatvina bi se glasom obtožnice morala zgoditi tako, da je Rossi poskrbel, da je omenjeni materijal prišel nefakturiran pod zadnji sedež avtomobila. Toda izpovedbe prič niso zamogle dokazati najmanjše krivde obtožencev in tudi g. Hampson Ernest, predstavnik tvrdke Ford Company, je omenil možnost, da se tatvina ni dogodila glasom obtožnice in da sta obtoženca nedolžna.

Državni pravdnik je zahteval oprostilno razsodbo za Scalmana, ker ni izvršil dejanja, oprostilno razsodbo za Rossija, ker ni bilo za njegovo krivdo dovolj dokazov.

Rossija je branil odv. Zennaro, ki je v lepem govoru predlagal enako razsodbo kot za Scalmana in navedel način, v katerem je nastopala tvrdka Ford napram Rossiju, ki je po izjavah g. inž. Hampsona, ostal do nadaljnega uslužben pri firmi in med tem časom celo napredoval v činu.

Scalmana je imel svoja zagovornika v osebah odvetnikov Masperi in Poillucci.

Sodišče je proglasilo za oba oprostilno razsodbo, ker nista zakrivila zločina.

Iz tržaške pokrajine

Mrtvilo. - Za obnovitev kulturnega udejstvovanja.

Zadnje dni se potom «Edinosti» in drugih časopisov obširno polemizira o zajezitvi plesa. Rekli pa ste, da ste zaključili debato, in to je prav. Pa saj mislim nastopiti proti drugemu, resničnemu in zares nevarnemu zlu, ki si napravlja pot med našo mladino, zlo, katero veliko več škoduje morali in žepu. To je ono pogubonosno popivanje in še posebej kvartanje po gostilnah. Kaj ravno v naši Nabrežini, ki je slovela po pravici včasih po svojih umetnost ljubečih mladeničih in vzornih mladenkah, se mora to dogajati?! — Naša knjižnica in z njo dramatični krožek ne moreta pod silo razmer več obširno delovati, a radi tega ni treba še pustiti naše mladine, da izgublja svoje energije po gostilnah. Dobijo se zabave, ki niso v nasprotju z obstoječimi postavami kot na pr. nogomet in telovadba. Moči bi se dobile, dobrih elementov za vzdržavanje sličnih organizacij tudi ne manjka! Na delo torej. Tudi naš prejšnji, lepo procvitajoči orkester bi lahko spet spravili k življenju. Priporočam godbenemu društvu, da vzame zadnje vprašanje v pretres in proč z osebnimi vzroki! — **Eden izmed mladih.**

IZ SEŽANE

Na trgu v Sežani je bilo dne 22. t. m. 626 glav živine, in sicer: 303 klav in volov, 45 let telet, 56 konj in 222 prašičev. Cena žive teže goveji živini je bila od 4 do 460 L za kv. Teletom mrtva teža po 700 L kvintal. Konji po pasmi in lepoti do 5000 L glava. Prašički 5—8-tedenski od 75 do 120 lir glava. Kupčija srednjedobra. — Prihodnji sejem bo dne 12. oktobra t. l.

DAROVI

V počastitev spomina pok. tovarišice Milene Sancin - Perhavčeve je zbralo učiteljstvo zasebne šole pri Sv. Jakobu za revne otroke svoje šole L 280.

Namesto cvetja na grob vzorni učiteljici Mileni Sancin - Perhavčevi daruje družina Petek L 25 za Šol. društvo.

Srčna hvala!

Grahovci darujejo v spomin na «Charlejevo tetko» Dijaški kuhinji L 10.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Šolska vest.

Odpustno postopanje je uvedel prosvetni minister Fedele proti gdč. Zofiji Kemperle, učiteljici v Sv. Križu pri Ajdovščini.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici

naznanja, da se vrši vpisovanje v glasbeno šolo vsak dan od 9. do 12. ure predpoldne v društvenih prostorih v Trgovskem domu, vhod iz via Petrarca št. 1. Sprejmejo se učenci za gosli in klavir. Vsak učenec pride dvakrat na teden k pouku in plača mesečno L 25; vpisnina znaša L 5.

Odbor je sklenil oprostiti učnine za nadaljne mesece enega revnega učenca, ki pokaže že v prvem mesecu prav dober napredek.

Pouk se prične 1. dan meseca oktobra.

Izpred goriške okrajne sodnije.

Gustav Tominc iz Gorice je bil obtožen, da je dal sobo v najem, ne da bi bil to naznanil, kakor predpisuje tozadevna postava, oblasti za javno varnost. Sodnik ga je obsodil na 110 lir globe. Radi istega prestopka sta se morali zagovarjati tudi 61-letna Basili Jožefa in 65-letna Žigon Uršula. Dobili sta enako globo kakor Tominc. — Vsak podnajemnik se mora takoj naznaniti oblasti; gospodarji, ki tega ne napravijo, se občutno oglobijo, kakor kažejo tu navedeni slučaji.

— 25-letnemu Sošolu Josipu je očitala obtožnica, da je bil pijan in da je bil v tej svoji pijanosti nadležen. Radi pomanjkanja dokazov je bil oproščen.

— Tudi 30-letna Ipavec Karolina se je obregnila na Vitovljah ob posestnika Marinčiča Antona. Ta pa ni hotel odtegniti tožbe, zato bo morala plačati Ipavec 50 L globe.

Bolniška blagajna.

Ministrstvo za narodno gospodarstvo je imenovalo goriški bolniški blagajni upravni svet, in sicer so poklicani iz vrst delodajalcev: Anton Orzan, komisar goriške trgovske obrtne zbornice, Peter Grassi in inž. Silvan Barich. Za zavarovance pridejo v odbor: Lelij Blaggiani, ravnatelj goriškega Zelenega križa, Renat Hapacher, tajnik gostilničarskega sindikata in Alfonz Massarotti. Kot strokovnjaki v socijalnem zavarovanju pristopijo: Ivan Giordano, namestnik goriškega občinskega komisarja, stotnik Pino Bramo, in inž. Marij Franzot. Temu upravnemu svetu bo predsedoval Ivan Giordano. Za pregledovalce so bili imenovani: Josip Grudina, Cesar Soller in Franc Carnier. — Istočasno se je s posebnim kraljevim odlokom podaljšala oblast kr. komisarju goriške bolniške blagajne odv. Mariju Sturaniju, dokler ne nastopi novoimenovani upravni svet, t. j. najkasneje do konca tekočega leta.

Sklepi goriškega mestnega komisarijata ob asistenci posvetovalne komisije.

V sobotni seji je prišlo do sledečih sklepov: Na prošnjo odbora za proslavo sedemstoletnice smrti sv. Frančiška Asiškega se udeleži glavnih slavnosti z občinsko zastavo; naroči se podložnim uradom, da izvrše vsa potrebna dela pri novi mrtvašnici na pokopališču ob mirenski cesti in ona dela, potrebna za proslavo bližnjega vseh vernih duš dneva; določilo se je število razredov na mestnih šolah za novo šolsko leto in imenovali so se za te razrede potrebni učitelji. Posvetovalna komisija je sprejela z dopadajenjem na znanje vest goriškega komisarja, da bo vojaška oblast zgradila v mestu posebno hišo za vojake takoimenovano «Casa del Soldato», kjer se vojaki v prostem času izobrazujejo in zabavajo. V ta namen bo tudi občina po svojih močeh prispevala. Nato se je pri seji govorilo o bolniškem vprašanju, glede katerega pa ni prišlo do posebnega sklepa.

KAL.

Krava se splašila.

Tukajšnji domačin Alojzij Štrukelj je gnal pred par dnevi kravo na napajališče. V tem se je zaslišal ropot prihajajočega avtomobila. Štrukelj, ki je poznal svojo žival kot zelo plašljivo, jo je skušal spraviti s ceste na varno na neko dvorišče, a bilo je prepozno. Krava se je sunkoma izvila Štruklju iz rok in zdivjala po cesti. Kdor bolj je mogel se je rešil za varna vežna vrata, le 44-letna Marija Kralj ni utegnila doseči pravočasno hiše. Krava jo je z vso silo vrgl na tla in pri tem si je Kralj zlomila levo roko. Po prizadevanju sosedov se je končno posrečilo umiriti besnečo in preplašeno žival in jo spraviti v Štrukljev hlev. Nesrečni kmetici je pa okrožni zdravnik povezal roko in izjavil, da ozdravi v kakih štiridesetih dneh.

ČEPOVAN

Čuden način abboniranja

V torek dne 21. t. m. sta se pripeljala sem s korjero dva mladeniča, eden 23, drugi 24 leten. Šla sta takoj od gostilne do gostilne in po vseh trgovinah, kjer sta na vsiljive načine zahtevala od lastnikov večje zneske. Kot so ljudje razumeli, naj bi šel ta denar za Rudeči križ. Izdajala sta neke pobotnice, iz katerih ni prav nič razvidno, za kakšen namen je bil znesek vplačan. Izgleda kot potrdilo lista «L'Eco Commerciale» za plačane inserate. V naši občini sta nabrala na tak način približno 600 lir. Odtod sta šla na Lokve, v sredo zvečer so jih videli v Grgarju.

Ker smo že večkrat čitali v raznem časopisju, da so se dogodili podobni slučaji na Krasu in v okolici Trsta, da so razni ljudje izsiljevali od domačinov naročnino za liste, prispevke za razne ustanove, in se je potem izkazalo, da so bili navadni sleparji, prosimo cenjeno uredništvo za objavo teh vesti, da bodo oblasti vedele in ugotovile, kaj je na stvari. Sicer pa, ako so tudi v resnici dotični gospodje bili pooblaščeni od dotičnega lista, katerega sicer nobeden izmed nas ne pozna, pa vendar ni pravilen tak način postopanja.

Opomba ur.: Tudi iz drugih strani dežele nam zopet poročajo ljudje o nabiranju naročnin za razne ljudem popolnoma nepoznane časopise. Ponovno opozarjamo naše ljudi, da naj nikomur ne nasedejo, predvsem pa ne onim, ki so v svojih zahtevah preveč nasilni, kajti že to je sumljivo. Sumljivo je pa dostikrat popolnoma nepoznano ime časopisa. Včasih se gre za izmišljeni časopis, včasih za komaj ustanovljeni, včasih pa za list, ki se nahaja v denarnih težavah. Naši ljudje naj postopajo v takih slučajih kot z navadnimi agenti, ki ponujajo milo, maziła ali kaj podobnega. Te odslovijo, ako jim blago ne prija; proti onim časopisnim agentom lahko nastopajo popolnoma enako, ako lista ne marajo naročiti. Pozivljemo vse naše ljudi, da naj nam takoj vse slučaje **izsiljevanja** javijo, da jih javimo pristojnim oblastem.

Službovanje na občinskem uradu

Naš učitelj Raunik je obenem občinski tajnik. Ena kot druga služba pa zahteva celega moža in zato niso prav nič čudne pritožbe prebivalstva.

Po našem mnenju ima čisto prav šolski skrbnik v Trstu, ki je odredil: Učitelj naj bo zaposlen samo s poučevanjem, druge vrste službe naj prepusti drugim.

Te dni je bil, kot smo slišali, naš učitelj Raunik poklican na odgovor k šolskemu skrbništvu v Trstu, in to radi onega dopisa v «Goriški Straži». Je s tisto zadevo sledeče: V mestu je marsikaj umljivo, kar na deželi ljudstvo v svoji morali smatra pohujšljivim. —

Poslovitev od vikarja

Na predvečer odhoda našega preč. g. vikarja Franke-ta na Vogersko so mu naši fantje zapeli, kot je stoleten običaj naše in vseh drugih slovenskih vasi, par pesmic pod oknom. Prav lepo so zapeli in je ljudem petje silno ugajalo! Vsi so bili zadovoljni s takim lepim poslovilnim pozdravom. Naš gospod vicebrigadir je po petju pristopil k fantom, jih peljal s seboj ter si zapisal njihova imena.

VIPOLŽE V BRDIH.

Češplje.

Vesel je pogled na našo vas, ker povsod vidiš neumorno delo s češpljami. Vsi bolj solnčni prostori v vasi so pokriti s «piconi», na katerih se suše lepe rumene okupljene češplje. Skoraj vsa vas je s tem delom zaposlena, kajti letošnja sezona se precej dobro razvija in kupčija gre povoljno. V začetku sezone so dobivali češplje kar po cele vagone iz Istre, sedaj pa dan za dnem prihajajo kamijoni in vozovi iz vremskega kraja in pa iz Ilirske Bistrice. Cena je na splošno zmerna in ne pretirana ko lansko leto, ko je marsikomu nakopala ogromnih skrbi.

Zanimivo je življenje, ko pridrdra avto naložen s češpljami v vas. Ko bi trenil se zbere vsa vas, staro in mlado, na trgu okoli kamjona s potrebno posodo in vozovi, da si nakupijo potrebnih češpelj za nadaljno lupljenje. Vse kriči, eden hoče biti pred drugim, poredni otroci pa se vzpenjajo na avto da dosežejo kaj za pod zob, čeprav jim češplje že skozi oči gledajo. Vsak želi olupiti čim večje število, da si kaj prihrani, kajti letošnja trgatev itak ne prinese zaželjenega pridelka.

Do sedaj so samo v naši vasi olupili približno 1000 kvintalov češpelj, kar ni malenkostno, ako pomislimo, da mora vsaka posamezna češplja priti najmanj trikrat v roko, preden se proda.

Prav zabavno je v večernih urah po vasi, kajti vse sedi okoli «piconov», pripovedujoč si pravljice in prepevajoč lepe narodne pesmi. — «Vaščan».

Znanost in umetnost

EPILOG?

Prip. ur. - Prejeli smo še sledeči člančič glede znanega umetniškega večera mladih v Gorici. Priobčujemo ga v iste informtivne svrhe kakor vse ostale članke iz te polemike, prepuščajoč odgovornost glede vsebine gg. piscem samim.

Slučajno sem bil opozorjen na zadnja Bevkova izvajanja v «Edinosti», nanašajoča se na članek **«Kaj je umetnost»**, priobčen v Edinosti po večeru mladih v Gorici. Gospod Bevk, ki si lasti pravico pisanja epilogov, čisto poročevalsko in naivno posnema po tujih virih opis Mark Antonovega nastopa iz «Julija Cezarja», in kaže še vsekakor veliko iznajdljivost in bistroumnost, ko primerja prizor Julija Cezarja s Hamletom in nočno omarico. No, to je domislek. Tudi «Suženj demona» je bil domislek. In takih domislekov je mnogo. Da pa ni upravičen, bi g. Bevk lahko izprevidel, če bi pazno prebral drugi odstavek, ki govori **o modernem teatru,** njega nalogah in namenu. Sicer me pa vsake razlage, da celo vsakega odgovora oprašča g. Bevk sam, ki se lahko glede članka **«Kaj je umetnost»** obrne naravnost na prijatelja Černigoja, ki mu bo radevolje dal vse informacije. Glede članka pa le to: Ko sem se mudil pri tovarišu Černigoju v Trstu, zbirajoč materijal za članek o njem in njegovi umetnosti, sva si stavila program za nadaljnje delo in dala najinemu programu tudi teoretično podlago. Iz slednje je nastal omenjeni članek «Kaj je umetnost», ki je pa toliko Černigojev kot moj, in vseh pristašev mlade generacije, ki se v svoji brezsrčno-nesramni lepoti bori proti zastareli kulturi, proti šovinizmu v umetnosti in ne trpi militarizma v gledišču in cerkvene plastike. Če si upa g. Bevk trditi o naši umetnosti, da je umetnost le v toliko, v kolikor je Julij Cezar — bicikelj, lahko trdimo mi, da je g. Bevk umetnik le v toliko, v kolikor je sam — suženj demona.

Ferdo Delak.

Naša zemlja, zemljica...

France Bevk

Nad zeleno verando gori vijoličasta luč, tiha, intimna zadovoljnost je razlita preko obrazov, ki se izraža v smehu in v besedi. V ta kotiček šumi Ljubljanica, veter je preletel listje nad glavami, kakor da je roka igrala harfo in omahnila ob telesu; iz daljave svetijo v megleno kopreno zavite luči.

Svet je lep. V posebnih trenutkih se zdi lepši kot sicer. Če bi me postavil na docela tujo zemljo, na tla, ki so zmožna, da uglasijo v akord en sam zvok moje duše, je vredna, da jo vzljubim.

Če se utrne pesem iz noči, se zdi, da se je naslonila prijateljska roka na ramo in je dahnila besede do srca:

«Ti, se ne vrneš več?»

Ljubim intimne kotičke, mežikanje luči in šuštenje vetrov. Rad imam ljudi, ki so vselej pripravljeni, da bi priželi nase tiste, ki so varstva potrebni. Že sama misel je zlata, hvaležen sem jim zanjo. Vendar tako vprašanje tiho zaboli, kakor zaboli slaba sodba o človeku.

Pretehtal sem srce na dlani svojih misli. Kako bi moral reči: Ne vrnem se več? — Kaj mi je storila zemlja, zemljica?...

Ne zanikam lepote Neimenovane, ki je tisočkrat v mislih, vendar se dvigne duša o polnoči z njenih grudi in ne najde več miru. Nazaj!...

Kadar se premakne vlak, imam občutek, da nisem ničesar zapustil. Vse je z menoj... Tiha misel žge v meni in raste z ropotanjem vlaka in z bežečim drevjem in tonečimi hišami...

Gorenjska, polja in vrtovi, skrivnostne soteske in gozdovi, razpenjena Sava in snežniki... Vse beži, vse se v ponosni lepoti premika mimo, Kranj in Radovljica, «Vrba, srečna draga vas domača» — do Jesenic... Oči pa zrejo skozi steno in iščejo pod kopreno te lepote... Kaj hočejo še drugih krasot? — Še!

Mimo Vintgarja in Blejskega jezera v trpko resnobo bohinjske doline, dokler se vlak ne zarije v zemljo...

Kadarkoli sem na vožnji užival lepoto tega kosa zemlje iz Ljubljane do Bohinja, se mi je zdelo, da leti poleg vlaka Prešeren z lepoto svoje žive pesmi in jo tolmači, kakor tolmači zemlja njega. In še v predoru je ostala njegova resna postava v zenicah...

V baški dolini je ugasnila... Nad strme stene se je poveznilo nebo in zasenčilo oba bregova, ki sta tekla vzporedna kakor ostrini meča in odmevala takt koles. Zaman sem si poizkusil ustvariti podobo, ki bi bežé z vlakom tolmačila to zemljo. Iz žalostnih grap niti ene pesmi, razen žuborenja vode, ki dolbe stene. In vendar ljubim vso ostalo zemljo s svojim očesom, ta kos zemlje, ki se vleče od Podbrda do morja, ljubim s srcem.

Kadarkoli se vračam, ko so se moje oči napile tujih lepot, se ob vstopu v to dolino odpre srce, duša nazdravlja z nasmehom in solzami. Če sem odsoten le en dan, že se mi zdi zemlja nova in lepša, kakor da jo vrsto let nisem pozdravil. Prsi se odpirajo na široko, kakor da bi hotele vse sprejeti vase. Vsaka gora, vsaka dolinica, drevje in hiše, vse se mi zdi večje in lepše ko poprej. Tako mi je, kakor da je narava oživela, in mi žive stvari nazdravljajo, ne z besedo, ampak s svojim sokom in jim jaz tiho odzdravljam s svojo krvjo. V stvarstvu so čudovitosti, ki so nerazrešene, in zdi se mi, da je med živimi in neživimi bitji čudno, neumljivo sorodstvo, ki se ne da tajiti, tajna privlačna sila, ki je nevidna, a je čutna. Čemu bi človek jokal, kadar zagleda sivo skalo, če ni nič resnice na tem? In čemu bi mu zatrepetalo srce, kadar se v večernem mraku odpre zemlja pri Kanalu in beže mimo hiše, drevje, polja in nejasne sence, kakor bi zamahovale roke davnaj umrlih misli, če zemljo in človeka ne obvladuje isti srčni utrip?

Občutil sem in doznal veliko spoznanje, da smo vzrastli z zemljo. Ne samo jaz, vi vsi... Poznam vas, da ste iz istega testa kot jaz, da je vaše srce isto, da duša občuti enako. Vem, da ste jokali v begunstvu in da ste objemali s svojimi mislimi to zemljo ravnotako, kot jo ob vsaki priliki objemljem jaz... Mi nismo ljudje sami zase, ne cigani in ne potepuhi, mi smo zraščeni z našo zemljo. Mi dihamo z zemljo iz istih pljuč, ista kri se pretaka skozi ude zemlje in skozi naše ude, iz istih grudi smo pili, melodija naše zemlje se prilega naši besedi. Kakor brat in sestra smo, iz enega očeta in iz ene matere.

Tako razlagam svoja čustva, ki me objemajo, kadar znova zagledam Ljubljeno, tako razlagam vas vse, ki čutite z menoj isto. Zemlja in ljudje, kakor dva zaljubljenca, ki ne moreta živeti drug brez drugega. Naj pade v to ljubezen še toliko grenkih solzà, še rajši se imata. In če naj umrje eden izmed obeh, naj umrjeta oba. Kadar bo umrla beseda enega, bo umrla tudi melodija drugega. Sreča in nasmeh enega bo osrečil tudi drugega. Skupno življenje ali skupen grob...

In kadarkoli bo nežna roka položila svojo dlan na ramo in bodo usta zašepetala: «Pridi k nam, ne vrni se!» — bo srce odgovorilo z utripom zemlje:

«Ne smem...» In s sramežljivo mislijo, kakor zaljubljenci v srčni bolečini, bo pristavila še: «Obljubilo sem zvestobo... Kdor jo prekrši, ga bo izvrgla zemlja!...»

Mlinar in njegova hči.

Ljudska igra. Spisal Ernst Raupach. Za slovenske odre priredil Adolf Robida. Ljudski oder. VII. zvezek. «Mlinar in njegova hči» je igra iz onih časov, ko je bil namen odra še plemenit in poučen. Stara je 100 let in vendar jo še dandanes povsod igrajo. Zlasti na Vseh svetih dan, ko obhajamo spomin na naše ranjke, zaživi še danes tudi po večjih gledališčih stari Raupach s Konradom in njegovo piščalko. Še celo oder, kot je dvorno gledišče na Dunaju, ki uživa svetoven sloves, je pred par leti še igral 1. novembra to priljubljeno ljudsko igro. Pri nas Slovencih je že par let v kinogetrštvu popolnoma pošla in zato bodo odri kaj radi segli po tej stari znanki. Igra ima naravno risane značaje, zanimivo in nepriseljeno razvijajoče se dejanje in živahen, naturen dialog. Prireditelj igre ima priliko, da v uvodnih besedah opozori na pogubni vpliv alkohola, ker je le vino spravilo Konrada na pokopališče, kjer vidi duhove, in s tem omogočilo nadaljni zapletek in razvoj dejanja. Igra je prestavljena na slovenska tla, lokalizirana. Prirejena je tako, da jo tudi najmanjši podeželski oder lahko uprizori, ker so v opombah pridejani vsi potrebni nasveti in upotki za uprizoritve z najmanjšimi sredstvi. Igra ima 4 ženske in 5 moških vlog. Prevod je popolnoma nov in popolen. Vsa mesta, ki so zastarela ali predolga, so dana v oglat oklepaj, tako, da ima režišer delo znatno olajšano. Vsakemu prizoru je pridejan scenarij, kar praktično uporabo dela samo poveča. Do sedaj so si odri pomagali že precej z rokopisnim Mlinarjem. Sedaj imajo lično knjigo na razpolago, ki jim za malo denarja nudi vzgojno pošteno in priljubljeno igro za kulturno delo med narodom. Knjižica se dobi v knjigarni I. Stoka, Trst, Via Milano 87.

Nov Shakespeare v Slovenščini.

Po daljšem odmoru je izdala Tiskovna zadruga v seriji Župančičevih prevodov Shakespeare-ja zopet novo knjigo «Kar hočete» (Twelfth Night or What you will). V prelestnem jeziku in dovršeni formi smo dobili prevod enega najljubeznivejših del velikega Britanca. O vrlinah prevajalčevih so besede nepotrebne. Vendar lahko rečemo, da se je baš v tem delu umetnik Oton Župančič v vsej svoji sili poglobil v vseobsežnega duha Shakespearejevega. Sijajni postavi viteza Tobije in viteza Bledice, mojstrsko obvladane scene v prozi, ritem verzov, vse to diha in raste kot božja natura iz tal. Dejanje, ki se vrši na naših ilirskih tleh, je polno prešernega smeha kakor ga je poznala samo «Stara Anglija». Knjigo usode je imenoval Goethe Shakespearjeva dela: med temi knjigami je najprisrčnejših ena pričujoča.

Knjiga, ki velja broširana Din 24.—, vezana Din 32.—, se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Ivo Trusič:

Od Lida do Pariza

Francozi pa so zelo štedljiv narod. Poznani so med njimi bogati rentirji. Mnogo ogromnega kapitala si je francoski narod nabavil le s prirojeno štedljivostjo. V kavarni ne dobi natakar od Francoza ni stotinke več kakor mu pritiče (10%). Njihovo pojmovanje socijalizma je nekoliko drugačno od našega, kajti socijalisti, pravi socijalisti med njimi kakor Blum, Boncourt i drugi so zelo bogati gospodje. Geografijo Francozi tudi drugače poznajo nego mi. Kar se nahaja zemlje izza francoske meje je za povprečne Francoze deveta dežela. Od jezikov poznajo samo nekoliko angleški, posebno v Parizu, in malo nemški ter na jugu malo italijanski. Pa zakaj bi se učili Francozi druge jezike, ko se hočejo vsi drugi učiti francoščine?-

Francija ima mnogo, premnogo inteligence. Saj je — kot je znano — že sam francoski kmet neke vrste naš inteligent. Študirajo pa le sinovi bogatejših starišev. Ima mnogo uradništva, ki je slabo plačano in zato je francoska državna administracija slaba. Železnice pa funkcijonirajo dobro, ampak one so po večini v privatnih rokah. Brzina, s katero vozijo brzovlaki v Franciji, prekaša gotovo vse ostale. Drugi vlaki se napram francoskim direktno polzajo. Je pa sigurnejše na njih, kajti v Franciji sem se večkrat bal, da se okopamo v hladni Roni.

Vrnimo se še nekoliko v Pariz. Pariz je znamenit, poleg tega da je duševno središče, še po svoji krasoti, po velikem številu muzejev, cerkev, palač, posebno spomenikov, veliki zgodovini in po izobraženosti delavnega prebivalstva. V tem zavzema Pariz nepobitno prvo mesto. Zanimiv pa je Pariz tudi za manj resne ljudi, ki pridejo od vseh krajev sveta, da se navžijejo znanih pariških zabav.

Ne moremo se ločiti od Pariza, da si ne ogledamo prekrasnih pariških vrtov med njimi najlepšega luksenburškega z mramornatimi sohami najlepših in najslavnejših francoskih žen, ali Bois de Boulogne (bulonjskega gozda) z jezerom, kjer se pod gostim vejevjem hladi v nedeljo popoldne ogromna publika, ki se zateka tje pred strašno pariško vročino. Kako neki bi se moglo poroditi domotožje, ako še nismo vstopili v znameniti muzej Louvre z najlepšim grškim kipom krasne Venere, kar jih obstoja na svetu! Bežimo iz enega konca v drugi, da vidimo slavno pariško opero ali Comédie Française, kjer se igrajo najboljše francoske in druge komične igre. In oddrdramo naglo v Invalidni dom, kjer se nam nudi interesanten pogled na vagon, ki je bilo v njem leta 1918. sklenjeno na francosko-nemški fronti zgodovinsko premirje, in kjer leži na hodniku avto, ki je pred kratkim prevozil vročo in peščeno Saharo. Kaj je Invalidni dom? Nikaka bolnica! Marveč muzej, shramba vojaških spominov od Napoleonove dobe do danes. V njegovi cerkvi pa leži najlepša znamenitost — Napoleonov grob. Še preostaja nekoliko časa! Neki se vzpnejo z dvigalom na tristo metrov visoki Eifflov stolp, to monumentalno zgradbo, drugi pohitijo, da vidijo velikanske avtomobilske tvornice Renault, ki zaposlujejo od 26 do 36.000 delavcev in zgotovijo dnevno do 150 avtomobilov.

In se zgrne črna tema preko lepega Pariza. Tam zadaj pod gričem na Montmartru se v šumu in drumu zabava tisočera množica zanesena iz celega sveta. Da ste videli, kaj nudi zloglasni Moulin Rouge ali še bolj sijajni Folie Bergère ali pravi, pravcati «Pekel»! V Parizu nastopanje golorokih in bosonogih... na odru ni čudno in sramotno. Morda vam čez sto let prikažem vse ono življenje, čudno življenje, obdano od bleska in sijaja, življenje brezskrbno, divje — zabavno... Morda čez sto let!

Pariška okolica je krasna okolica. Pariz sploh ima imeniten zemljepisen položaj in ugodno klimo. Kako uro daleč nas vozi vlak v krasno in prijetno letovišče — Fontainebleau. Tu nas je zanimal zgodovinski kraljevski dvorec, ki je služil francoskim kraljem za letovanje. Mnogo je sličen versailleskemu, ali je bogatejši in manjši. V teh dveh gradovih je razgrnjeno nepopisno bogastvo. Kajti razni predmeti, ki se v njih nahajajo že stoletja nedotaknjeni, tvorijo ne samo neprecenljivo zgodovinsko nego tudi faktično vrednost. Mnoge stene in stropi so prevlečeni z zlatom ali dragocenimi gobelini. Versajski kraljevski grad, ki ga obiskujejo brezštevilni tujci, je mnogo večji in historično bolj zanimiv. Med drugim naj, omenim, da smo videli ono dvorano z mizico (res majhna mizica), v kateri je bil l. 1919. podpisan versailleski mir. Versailles, Fontainebleau, Trianon in druga pariška okolica ima še mnogo, zelo mnogo zanimivega in lepega. Žal, tudi jaz bi že rad — končal s svojim potopisom. Mogoče mi bo dana prilika te stvari kje drugje «raztegniti.»

V Parizu vlada po leti strašna vročina. Osmi dan v Parizu nas že popolnoma ubija, mrtvi nam živce. Mi se že oziramo z neke vrste domotožjem preko hladne Švice v domovino. K temu nerazpoloženju se pridruži še drugo, pomanjkanje onega, za kar Pariz ne pozna pardona — denar. Dasi Pariz [illegible] drag (padanje franka!), se ipak v tem [illegible]stu človek dosti hitro «osuši». Čim manj v žepu, tem manj zanimiv Pariz. Kljub temu obiščem še Velike magazine — Grands Magasins — kakor Louvre, Lafayette, Belle Jardinière, Samaritaine, v katerih najdeš vsakovrstne in cenene robe. Pa ne zastonj! Res pa, precej po ceni. V magazinih, ki so drugače luksurijozno opremljeni in kjer svira dnevno orkester, kupimo še takorekoč z zadnjimi sredstvi po nekoliko steklenic — kolonjske vode, da nam vsaj ta s svojim dišečim vonjem sveži spomine na vroči poletni Pariz. — Uživamo in naslajamo se, četudi v očaranju bujne fantazije...

Vlak drvi, drvi, vedno dalje in dalje. Proti jutru se zbudimo v romantični, gorati Švici. Ko zavije vlak ob koncu Züriškega jezera v ozko dolino, se zgrne pred nami nevidna stena in zakrije še zadnji pogled na prijetni Zürich, a daleč, daleč za gorami tudi lepi Bern. Vlak drvi neprestano proti domu. Naša pot je končana. —

Sedaj že dolgo živim v prijetnih spominih, a življenjske izkušnje nabrane na trotedenskem potovanju postajajo od dne do dne dragocenejše. (Konec.)

LISTNICA UREDNIŠTVA

G. pl. Reya: Vašo stvar smo objavili, kot s gotovo že sami videli. Nismo pa mogli upoštevati Vaših zahtev spričo splošnih smernic lista in tudi obstoječih zakonov. Upamo, da boste to uvaževali ter nam še kaj poslali.

Gospodu, ki nam je pisal o podlistku: Prosimo Vas, da pridete morda v uredništvo, da se porazgovorimo z Vami o tej stvari.

Karmela Brajda
Dr. Viktor Devetak
poročena
Solkan - 25. septembra 1926 - Tolmin
1005

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. (1460

VAJENEC za trgovino jestvin se sprejme. Pečarič Valerij, Škofije 328, trgovina. 1490

OGLICO padovanske pasme, z mladičem in mlekarski voz prodam. Glavina Andrej, Boršt - Moccò št. 121. 1506

HIŠNA, vešča šivanja in vseh hišnih del, išče službe. Naslov pri upravništvu. 1507

SLUŽKINJA za gospodinjstvo na kmetijo se sprejme. Orlek št. 16 p. Sežana. 1508

ABSOLVENTKA mariborske trgovske šole, vešča slovenskega, srbohrvatskega, italijanskega in zadostno nemškega jezika, stenografije in strojepisja išče primerne službe. Ponudbe pod «Absolventka» na upravništvo «Edinosti». 1505

GLYKOL je pravi dobrotnik vseh onih ki trpijo na živčni oslabelosti, glavobolu, pomanjkanju slasti. Glykol je splošen in energičen obnovitelj. Prodaja se v lekarni Castellanovich, Trst Via Giuliani 42. 1465

PRSNI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhijalnim afekcijam. Steklenica za odrasle L 7.50, za otroke L 5.—. Dobiva se samo v lekarni Castelanovich, Trst, Via Giuliani 42. 1481

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Madonnina 10, II. 1501

BABICA, avtorizirana, diplomirina, sprejema noseče. Adele Emerschitz-Sbaizero, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica), lastna vila, tel. 20-64. 1428

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. Telefon 33-19. 1467

VODA «DELL'ALABARDA» PROTI IZPADANJU LASI. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prhljaju in za ojačenje korenin. Steklenica po L 6 se dobiva samo v lekarni «Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42. 1350

Kreditna zadruga v Tolminu

reg. zadruga z neomjeno zavezo
vabi k

Izrednemu občnemu zboru

ki se bo vršil
v nedelje, 3. oktobra, ob 1. uri popoldne v zadružni pisarni
s sledečim dnevnim redom:

1. Sprememba pravil.
2. Določitev nagrad načelništvu in nadzorništvu.

K obilni udeležbi vabi
(1004) **ODBOR.**

Zdravnik (954)
Dr. IGOR FRANKO
absolvent dunajske klinike
ordinira v Ilir. Bistrici, v torek in petek pa v Knežaku pri g. Česniku od 9. do 12. ure.

KOŽE
krtov in polhov
kupuje 1006
D. WINDSPACH
Trst, Via Cesare Battisti 10, II. vratu 16
Oddaja tudi pasti za lovitev krtov

Odhodi vlakov

Pomen kratic: o = osebni vlak, b = brzovlak. Številka (1), (1—2) pomeni, da ima vlak samo prvi ali samo prvi in drugi razred.

TRST — TRŽIČ

5.30 (b), 5.40 (o), 6.10 (b), 6.25 (o), 7.10 (b), 8.20 (o), 10.05 (b), 12.45 (o), 13.30 (b), 14.55 (o), 15.35 (b), 17 (b), 17.30 (b, Bivio), 18 (1-2), 18.15 (o), 19.30 (1-2), 19.55 (o), 23.45 (o).

TRŽIČ — TRST

4.32 (o), 6.57 (o), 7.13 (o), 8.16 (b), 9.23 (b), 10.28 (1-2), 10.56 (o), 12.30 (b), 13.36 (b), 13.50 (Bivio, Grljan, Miramar), 16.06 (o), 17.05 (o), 17.48 (b), 18.02 (o), 19.20 (b), 22.32 (o), 22.04 (o), 23.12 (b).

TRST — BENETKE

5.30 (b), 6.10 (b), 8.05 (1), 10.05 (b), 13.30(b), 14.55 (o), 17 (b), 18 (1-2), 18.15 (o), 19.30 (1-2), 23.45 (o).

BENETKE — TRST

0.40 (o), 6.34 (1-2), 9.10 (b), 10.55 (1-2), 12.15 (o), 15 (b), 17.25 (1), 18.35 (o), 20.15 (b).

TRST — BUJE — POREČ

5.00 (o), 10.00 (o, Buje), 13.55 (o), 18.25 (o, Buje).

POREČ — TRST

5.15 (o), 14.14 (o), 16.25 (o, do Buj).

TRST — GORICA — VIDEM

a) iz Trsta:
5.40 (o), 6.25 (o), 7.10 (b), 8.20 (o), 12.45 (o), 15.35 (b), 17.30 (b), 19.55 (o).
b) iz Gorice: glej spodaj pod **Gorica - Videm.**

VIDEM — GORICA — TRST

a) iz Vidma: glej spodaj pod **Videm - Gorica.**
b) iz Gorice:
5.10 (o), 7 (b), 9.15 (o), 12.10 (b), 15.20 (o), 17.20 (o), 18.10 (b), 20.20 (o).

TRST — GORICA — PODBRDO

a) iz Trsta:
6.10 (b), 6.50 (o), 12 (o), 17.35 (b), 18.35 (o, do Gorice).
b) iz Gorice: glej spodaj pod **Gorica - Podbrdo.**

PODBRDO — GORICA — TRST

a) Iz Podbrda: 5.05 (o, do Gorice), 8.45 (b), 11.45 (o), 17 (o), 19.40 (b).
b) Iz Gorice: 5.17 (o), 6.45 (na južno postajo) 10.09 (b), 13.30 (o), 19.21 (o), 20.03(b)

GORICA — AJDOVŠČINA

7.45 (o), 13.05 (o), 19.35 (o).

AJDOVŠČINA — GORICA

4.25 (o), 11 (o), 17 (o).

ČEDAD — KOBARID

8.00 (iz C. Barbetta, o), 13.03 (o), 17.50 (o).

KOBARID — ČEDAD

6 (o), 10.50 (o), 16 (o).

TRST — HERPELJE — PULA

5.20 (o), 11.55 (o, do Herpelj, tu zveza s prihodnjim brzovlakom), 12.30 (b), samo iz Kanfanara ob 6.08 (o) in 19.50 (o), — 19.05 (o).

PULA — HERPELJE — TRST

(Iz Herpelj) 6.39 (o), 4.55 (o), 7.55 (o, do Kanfanara in v Rovinj), 11.50 (b), 16.35 (o), 17.40 (o, samo do Kanfanara).

TRST — POSTOJNA

1.00 (b), 5.05 (o), 7.00 (b), 9.25 (o, do Nabrežine, zveza z vlakom, ki odhaja iz Nabrežine ob 10.13 (b), samo iz Št. Petra 11.52 (o), 11.30 (b), 14.45 (o), 16.30 (o), 18.40 (o, na Reko), 19.45 (b), 20.20 (b), 21.05 (b, 1).

POSTOJNA — TRST

2.00 (b), 5 (o), 6 (b, 1), 6.40 (b), 7.25 (b), 9.20 (o), 15 (b), 16.40 (o, do Št. Petra), (iz Št. Petra) 17.19 (b), 18.05 (o), 19.50 (b), 20.53 (o, do Št. Petra), (iz Št. Petra) 21.30 (o)

REKA — ŠT. PETER

5.40 (o), 9.05 (o), 12.30 (o), 15.15 (o), 19.20 (o).

ŠT. PETER — REKA

5.30 (o), 8.05 (o), 9.10 (o), 11.50 (o), 17.15 (o) 21.50 (o).

GORICA — VIDEM

7.34 (o), 6.06 (o), 8.29 (b), 10.15 (o), 14.40 (o) 17 (b), 19.05 (b), 21.47 (o).

VIDEM — GORICA

5.10 (o), 7 (b), 9.15 (o), 12.10 (b), 15.20 (o), 17.20 (o), 18 (b), 20.20 (o).

GORICA — PODBRDO

7.56 (b), 8.53 (o), 14.08 (o), 17.10 (o), 19.22 (b).

PODBRDO — GORICA

5.05 (o), 8.45 (b), 11.45 (o), 17 (o) 19.40 (b).

Inserirajte v „Edinosti"

PODLISTEK

JULES VERNE: (123)

Skrivnostni otok

Če je bila jadrenica še uporabna za plovbo, potem so imeli naseljenci precej upanja, da se vrnejo v domovino. Tega vprašanja pa ni bilo mogoče odločiti, dokler ni voda upadla in se jadrenica ni pokazala iz vode.

Ko so rešili vse, kar je plavalo po vodi, so si naseljenci privoščili nekaj minut odmora za zajutrek, ker so bili silno lačni. Na srečo ni bila jedilna shramba daleč in Nob je izvrstno rešil svojo kuharsko nalogo. Jedli so pri kaminih, a med jedjo se je govor sukal okrog nepričakovanega dogodka, ki mu je bila naselbina dolžna hvalo za čudežno rešitev.

«Čudežno, to je prava beseda, je ponovil Pencroff, ker treba je reči, da so tisti nepridipravi baš o pravem trenotku zleteli v zrak!

— Ali razumete, Pencroff, je vprašal poročevalec, kako se je to zgodilo, in kaj je bil vzrok eksplozije na jadrenici?

— O, gospod Spilet, je odgovoril mornar, — to je kaj preprosta stvar. Na razbojniški ladji ni pažnje kakor na vojni! Ubegli kaznjenci niso nikaki mornarji! Pri neprestanem strelianiu je bila smodnišnica odprta in kakšen tepec ali norec je pognal vse skupaj v zrak.

— Kar se mi čudno zdi, gospod Cir, je rekel Harbet, je to, da ni imela eksplozija še hujšega učinka. Pok ni bil bogve kako močan, a na površju vode je plavalo le malo ruševin in desk. Ladja je bila potopljena, ne pa razstreljena, vsaj tako se zdi.

— To se ti zdi čudno, sinko? je vprašal inženir.

— Seveda, gospod Cir.

— No, nič manj tudi meni, je nadaljeval inženir. Ko preiščemo trup jadrenice, si bomo mogli stvar pojasniti.

— No kaj pa mislite, gospod Cir, je dejal Pencroff, vendar ne boste domnevali, da se je ladja potopila, ker je zadela ob kleč?

Čemu pa ne? je vprašal Nab; saj so skale v prelivu!

— Toda prosim te Nab, je odvrnil Pencroff, ti nisi o pravem času oči odprl. Jaz sem razločno videl, kako je ladjo mogočen val dvignil in kako se je pri padcu nagnila na desni bok. Če bi bila trčila ob skalo, bi se mirno potopila kakor poštena ladja, ki gre na dno.

— To pa ni bila poštena ladja! je pripomnil Nab.

— O tem se bomo še prepričali, Pencroff, je rekel inženir.

— Da, je pristavil mornar, toda jaz stavim glavo, da ni v prelivu nikakih skal. Kaj pa, gospod Cir, če se tudi za tem dogodkom skriva kakšen čudež?»

Cir Smith ni nič odgovoril.

«Sunek ali eksplozija, je dejal Gedeon Spilett, priznali boste, Pencroff, da je dogodek nastopil baš o pravem trenotku.

— Da... da...! je odgovoril mornar, toda saj se ne gre za to. Hotel sem samo vprašati gospoda Smitha, če vidi v tem kaj nadnaravnega.

— O tem vam ne dam odgovora, Pencroff, je odgovoril inženir. To je vse, kar vam morem za sedaj odgovoriti».

Pencroffa niso te besede umirile. Vztrajal je pri «eksploziji» in se ni umaknil s tega stališča. Ni mu šlo v glavo, da se v peskoviti prelivski strugi, ki jo je ob nizki vodi tolikokrat prebredel, skriva kakšna nepoznana kleč. Sicer pa je bilo morje visoko, ko se je ladja potopila, in voda dovolj globoka, da je mogla ladja mirno nad skalami, ki se niso pokazale iz vode niti ob oseki. Ladja ni mogla dobiti luknje, torej jo je raznesel smodnik.

Treba priznati, da je bil mornarjev zaključek pravilen.

Okrog ure in pol so se naseljenci vkrcali v čoln ter se podali na kraj, kjer se je ladja potopila. Bilo je škoda, da niso mogli rešiti obeh čolnov jadrenice; eden izmed njiju se je, kakor znano, raztreščil blizu ustja Hvale in je bil gotovo neraben, drugega pa je bržkone strla potopivša se ladja, ker ga ni bilo na izpregled.

Ravnokar se je začel trup Speedy-ja kazati iz vode. Jadrenica ni ležala več na boku, ker ko so se jarboli polomili, se je obrnila narobe, tako da je z gredljem štrlela v zrak. Tista neznana, toda strašna sila, ki se je pojavila z dvignjenjem velikanskega vodnega smrka, je ladjo obrnila.

Naseljenci so veslali okrog ladjinega trupa, in čimbolj je morje padalo, tembolj so spoznavali siloviti učinek nesreče, četudi jim je bil vzrok nepojasnjen.

V sprednjem delu, šest do sedem čevljev od začetka sprednjega števna, so bile bočne deske raztrgane v dolgosti najmanj dvajset čevljev. Tam sta bili dve veliki luknji, ki se nista dali zadelati. Tam ni bilo več sledu ne o bakreni prevleki ne o deskah, celo rebra ter železni in leseni drogi, ki so varali deke, so izginili. Ob vsej dolgosti trupa do zadnjega dela ladje ni deščeni obok več držal. Stranski gredelj je s strahovito silo odtrgalo in celo glavni gredelj je bil na mnogih mestih pretrgan.

«Tisoč hudičev, je vzkliknil Pencroff, težko bo deti ladjo pokoncu!

— Sploh nemogoče, je rekel Ayrton.

Vsekakor, je pripomnil Gedeon Spilett, je imela eksplozija, če je sploh bila, čuden učinek. Razdejala je trup ladje, namesto da bi vrgla v zrak krov in nadvodne dele ladje. Te široke odprtine bi kazale, da je ladja trčila ob skalo, ne pa da so nastale zaradi eksplozije smodnišnice.

— V prelivu ni nobene skale! je odgovoril mornar. Karkoli hočete, vam bom priznal, le tega ne da je ladja zadela ob skalo.

— Skušajmo priti v notranjost ladje, je rekel inženir. Morda dobimo tam kakšno pojasnjenje o tem razdejanju.»

To je bilo v resnici najbolj na mestu, ker le tako so mogli priti do predmetov v ladji, katere so nameravali vzeti s seboj.

Brez težave so prišli v notranjost ladje. Voda je še dalje padala in sprednji deli ladje, ki so ležali navzgor, so bili lahko dostopni. Iz težkih železnih palic sestavljeni pritežek je na mnogih krajih prebil dno, da so slišali šumeti vodo pod špranjami.

S sekiro so si naseljenci napravili vhod skozi napol razbiti pod. Tam so ležali celi kupi skrinj vseh vrst; njih vsebina ni mogla biti še pokvarjena, ker so malo časa v vodi ležale.

Pripravili so se torej na izkrcevanje ladje, in ker so imeli še nekaj ur časa pred naraščanjem vode, so hoteli dobro izrabiti ta čas. Ayrton in Pencroff sta namestila ob odprtini škripec, s katerim so dvigali sode in skrinje. Od tam jih je čoln prepeljeval na obalo. Jemali so vse brez izbiranja, ker ni bilo časa za pregledavanje.

Naseljenci so se uverili, da je bila jadrenica naložena z najraznovrstnejšimi predmeti: orodji, manufakturnimi izdelki in pripravami, kakor jih vozijo po navadi s seboj ladje, ki trgujejo z obalami Polinezije. In resnično je bilo od vsega nekaj, kar se je naseljencem zelo prileglo.

Razne zanimivosti

Vojske posameznih držav

O medsebojnem razmerju, v katerem so posamezne države sveta oborožene, je težko podati nazorno in obenem objektivno sliko. Najkmodnejši način je, primerjati števili vojakov in civilnih prebvalcev v državi. Tako pride v Estonski na 1 vojaka 55 civilistov, v Belgiji 64 (1914. leta 137), v Grčiji 72, v Franciji 75, v Romuniji 84, v Čehoslovaški 93, v Litvi 97, v Jugoslaviji 98, v Lati 102, v Poljski 107. — Manj oborožene so Španija, v kateri pride na 1 vo- Kitajska 275, Japonska 327, Nemčija 577, Amerika 919.

Vendar te številke ne podajajo resničnega stanja oboroženosti, kajti nanašajo se le na redno vojsko. V mnogih državah pa tvorijo znaten del vojne moči razne neoficijelne ali poloficijelne oborožene organizacije — tako na primer fašistovska milica v Italiji, a v Kitajski armade posameznih med seboj vojskujočih se generalov.

V povojnem času (vse pričujoče številke so iz leta 1925) vzdržujejo države veliko večje armade kakor nekdaj; sedanja belgijska vojska na primer je skoro za 100 odstotkov večja od predvojne.

Na morju so posamezne države oborožene kakor sledi: v Angliji pride na 1 tono vojnega brodovja 32 prebivalcev, v Čile 53, v Danski 64, v Japonski 82, v Avstraliji 82, v Ameriki 83, v Franciji 83, v Argentiniji 88, v Grčiji 96, v Norveški 113, v Švedski 130, v Italiji 134, v Nizozemski 136, v Portugalski 256, v Španiji 297, v Rusiji 396, v Nemčiji 414, v Braziliji 471, v Romuniji 1500, v Kini 10.479. — Ta vrstni red pa seveda ne predstavlja obenem dejanskih pomorskih sil; razumljivo je na primer, da je v celinski državi, kakršna je Rusija, Razmerje vojnega brodovja do prebivalstva tako majhno, v namorski Danski pa tako znatno.

Če primerjamo letni budžet za vojsko s celokupnim budžetom, dobimo naslednjo sliko: Francija da 40.3 odstotkov vseh državnih izdatkov za armado, Grčija 38.3 odstotke, Belgija 36.7 odstotkov, Amerika 36.5 odstotkov, Portugalska 34.6 odstotkov, Poljska 32.3 odstotke, Japonska 31.1 odstotek, Španija 26.4 odstotke, Anglija 26.1 odstotek, Švedska 24.8 odstotkov, Uruguay 23.7 odstotkov, Argentinija 23.6 odstotkov, Italija 22.2 odstotka, Bolgarija 21.7 odstotkov, Estonska 21.2 odstotka, Romunija 20.7 odstotkov, Latiška 20.3 odstotke, Jugoslavija 18.8 odstotkov, Nizozemska 18.2 odstotka, Finska 16.1 odstotek, Čehoslovaška 15.3 odstotke, Norveška 10.4 odstotke, Nemčija 8.6 odstotkov, Ogrska 7.6 odstotkov. (V koliko ti podatki odgovarjajo dejanskemu stanju, je kontrola nemogoča; nekaterih držav interes pa je, da ga pred svetom olepšajo).

Še zanimivejše je razmerje med izdatki za vojsko na eni in izdatki za prosveto na drugi strani. V Grčiji so si ti izdatki kakor 7 : 1 (7 za vojsko, 1 za prosveto), na Portugalskem 6.6 : 1, na Japonskem 4.3 : 1, v Španiji 3.8 : 1, v Jugoslaviji 3.4 : 1, v Franciji 2.3 : 1, v Italiji 2.8 : 1, v Čehoslovaški 2.7 : 1, v Estonski 2.5 : 1, v Ogrski 2.1 : 1, v Belgiji 1.8 : 1, v Romuniji 1.6 : 1, v Bolgariji 1.6 : 1, v Švedski 1.2 : 1, v Argentiniji 1.2 : 1, V Uruguayu 1.1 : 1, v Finski 1.1 : 1, v Danski 0.8 : 1, v Norveški 0.8 : 1, v Nizozemski 0.7 : 1. — Iz teh številk je razvidno, da se spet v Grčiji razmeroma malo izda za prosveto, pa veliko za vojsko, dočim je na Danskem, Norveškem in Nizozemskem obratno.

Aeroplani v ruski srednji Aziji.

Nedavno se je vrnil v Moskvo inženir Slavorosov, ki je deloval na organizaciji zračnega prometa v srednji Aziji. Aeroplani se v srednji Aziji uporabljajo v najrazličnejše svrhe. Tako jih je lanske jeseni določila vlada tadžijske republike za preganjanje banditov v iztočni Buhari. Najela je aeroplan s pilotom Baranovim, ki je v boju proti banditom mnogo dosegel. Uporabljali so aeroplane za prenašanje svileprejkinih jajc, kar se je vršilo prej potom kamel, toda z veliko škodo. V zakotnih krajih uporabljajo letala tudi za zdravniško pomoč v slučajih nesreče.

Gospodarstvo.

TRŽAŠKA KMETIJ. DRUŽBA V TRSTU
ulica Torrebianca št. 19, Tel. 44-39.

SEMENSKI KROMPIR.

Tržaška kmetijska družba v Trstu je v smislu kraljevega dekreta od 24. avgusta t. l. letos na lastno roko prevzela akcijo za uvoz inozemskega krompirja za seme.

Semenski krompir se bo uvažal v mesecu februarju prihodnjega leta.

Vabimo naše člane, zadruge in občine, ki se želijo preskrbeti s semenskim krompirjem iz inozemstva, da nam čimpreje javije množino, ki jo mislijo naročiti. V prijavi naj omenijo tudi vrsto, katero želijo imeti.

RAZNO ROČNO KMETIJSKO ORODJE

Šape, motike, krampe, strpače, cepilne nože, škarje, grablje.

Leseno orodje in posode: brente, brentači, kadi, liji in druge kletarske potrebščine. Riparin, sredstvo za popravo plesnivih sodov, Enophilin ali kit za sode, ščetke za snaženje sodov iz mehikanskega tampika, kipelne vehe lesene in pločevinaste, amonijev fosfat itd.

UMETNA GNOJILA

Čas naročbe umetnih gnojil poteka. Vabimo vse one, kateri niso še prijavili potrebe na umetnih gnojilih, da javijo pismeno, ali pa osebno, vrsto in množino, ki jo nameravajo naročiti.

Superfosfat 14/16% po Lir 1.85 enota, podlaga zaračunjanja 15%. Močnejši superfosfat 16/18% po Lir 1.85 enota, podlaga 17% franko vagon Benetke. Za Istro je tovarna dovolila izjemoma popust.

Kalijevo sol, zajamčeno 40/42%, belo, drobno mleto iz naše zaloge lahko naročite:

za vipavski okraj: pri Kmetski Posojilnici v Vipavi.,

za bistriški okraj: pri Mlekarski Zadrugi v Trnovem,

za postojnski okraj: pri Kmetski Hranilnici in Posojilnici v Matenji vasi iz skladišča Mlekarne na Prestranku.

TRŽAŠKA KMETIJ. DRUŽBA V TRSTU
ulica Torrebianca št. 19, Tel. 44-39.

Ogromen obseg sinočnje povodnji

Naliv je prenehal okoli 2¼ zjutraj. Povodenj in poplave so zavzele naravnost ogromen in v Trstu neviden obseg. Na več krajih v mestu so se odprli kanali, iz katerih je metalo vodo nad en meter visoko. Mnogi avtomobili so obtičali na cestah ter so morali čakati cele ure v tem položaju. Istotako so obtičali tudi tramvajski vozovi.

Na trgih, kjer je bila kaka ovira odtoku vode, je dosegala višina poplave do 70 cm in še več. Sodi, razna posoda, stolice, mize in druga kopotija, ki jo je zasačilo neurje, se je nabrala na takih mestih. Posebno visoko je bila voda pred južno postajo. Vlaki niso ne odhajali ne prihajali. Na več mestih je proga zasuta z zemljo.

Nekoliko oseb je bilo na tak način premaganih od vode, da so morale v bolnišnico. Voda je vdrla povsod v pritlične prostore hiš ter v skladišča ter napravila ponekod veliko škodo.

Veliko ljudi je bilo po raznih lokalih blokiranih, da se niso mogli ganiti. Mnogi so pozneje hodili bosi po ulicah proti domu, noseč v rokah čevlje in nogavice.

V tem hipu (ob 2¾) voda pada, nebo je utihnilo, ulice se polagoma izpraznjujejo od glasno žuboreče vodne mase.

KRONE po L 2.20
brilijante, platin, 20-kronske zlate kovane
zlato plačuje po višjih cenah
nego vsak drugi
Albert Povh — urarna
Trst, Via Mazzini 46 976

Zobozdravnik
Dr. Sardoč D.
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani 15, I. (pod Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 183

KRONE
plačuje vedno par cent. več kot drugi
ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2
979 **prvo nadstropje**
Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Predno prodate
KRONE, GOLDINARJE ZLATO in SREBRO
obiščite zlatarno
STERMIN v TRSTU, Via Mazzini št. 43
kjer dobite najvišje cene. — Kupujem listke mestne zastavljalnice. 987

BRILJANTE
bisere, zlato, srebro, platin, staro zobovje kupujem po najvišjih cenah. Dajem brezplačne predujme za dvig zastavnih predmetov pri mestni zastavljalnici.
R. PIACENTINI, Corso V. Em. III št. 46/I.
od 8 do 12½ in od 14 do 19. 964

SLOVENCI!
Ne pozabite,
da ima tvrdka
„Old England"
Trst, Corso V. E. III, 26
nasproti zastavljalnici
izgotovlj. obleke
poveršnike 905
tu-in inozemsko blago
Lastna krojačnica I. reda
Govori se slovensko

Zaloga domačih vin.
Vipavsko, istrski refošk in kraški teran. Na debelo in za družine **Viale XX settembre 94** (prej Acquedotto) na drobno in za družine **Via Giuliani 32**. · Telef. 2-41
Priporoča se lastnik
985 **FR. ŠTRANCAR.**

Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejenim poroštvom
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torrebianca 19, I. nadst.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje
po 4%
večje in stalne vloge po dogovoru.
Sprejema „Dinarje" na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.
Davek od vlog plača zavod sam.
Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.
Na razpolago varnostne celice (safe)
Uradne ure za stranke od 8½ do 13 in od 16 do 18
Ob nedeljah je urad zaprt.
Štev. telef. 25-67. 986
Najstarejši slov. denarni zavod

TISKARNA „EDINOST" v TRSTU
Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejimi stroji, črkami, Lynotype, stereotypije ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.
Ulica S. Francesco d'Assisi 20

Via Savorgnana 5 UDINE **Via Savorgnana 5 UDINE**

AL RIBASSO

Izredna prodaja na račun tovarnarjev.

S 1. oktobra začetek velikanske zimske prodaje

V bogati zalogi bodo našli odjemalci največjo izbero. Cene in kakovost blaga bodo zadovoljili tudi do skrajnosti zbirčnega kupca.
Navajamo nekatere predmete in cene.

ŽEPNI ROBCI	L 0.60
PRTIČI za čaj	„ 0.75
ROBCI z robom a jour	„ 1.10
POVOJI za novorojenčke	„ 1.30
MOŠKE NOGAVICE, barvane	„ 1.50
PRTIČI	„ 1.50
ČUNJE kockane	„ 1.90
BRISAČE reklam	„ 1.90
PRTIČI z robom	„ 1.90
PRTIČI ZA ČAJ, Fiandra	„ 1.90
MOŠKE NOGAVICE fantazija	„ 2.25
PRTIČI iz gobastega blaga	„ 2.50
BRISAČE iz gobastega blaga	„ 2.75
ŽENSKE nogavice, dvojna peta	„ 2.75
MADAPOLAN extra	L 2.90
MOŠKE NOGAVICE, zimske	„ 2.90
KAMIŽOLA, ženska, vezena	„ 3.50
DOMAČE PLATNO	„ 3.60
PLATNO Madonna	„ 3.60
PELLE UOVO, najfinejše	„ 4.20
BRISAČE, gobasto blago fantazija	„ 4.50
ŽENSKE NOGAVICE, debele	„ 3.50
TRLIŽ 100 cm	„ 4.95
ŽENSKE NOGAVICE, svilene	„ 5.—
PREPROGE juta na meter	„ 5.50
BRISAČE krep, debele	„ 5.50
SVILENE NARAMNICE	L 6.50
PLATNO «Prato» 150 cm	„ 7.50
BLAGO ZA PRTE, barvane na meter	„ 9.—
ŽENSKE SRAJCE, vezene	„ 9.—
BLAGO ZA PRTE «Napoli» belo 150 cm	„ 9.—
PLATNO iz prisinega lana 80 cm	„ 9.90
COMBINEUSE vezen	„ 10.—
COMBINEUSE pleten	„ 10.—
LOVSKI BARŠUN	„ 10.50
MOŠKE MAJE debele	„ 12.90
PLATNO, debelo za rjuhe. 240 cm	L 13.90
SRAJČICE, ženske, volnene	„ 19.50
KOLESARSKE MAJE, volnene	„ 19.50
POSTELJNA POGRINJALA, tricot	„ 32.—
RJUHE a jour za eno osebo	„ 33.—
PRTIČI, popolna garnitura za 6 oseb	„ 36.—
POGRINJALO iz pristne volne	„ 49.—
RJUHE, vezene, za 2 osebi	„ 49.—
ŽIMNICE kg 14	„ 55.—
POSTELJNA POGRINJALA, svilena, 200×240	„ 95.—

Udine - Via Savorgnana 5 - Udine

STALNE CENE. Naročila se izvršujejo tudi potom dopisovanja. Govori se slovensko in nemško. **NA DEBELO IN DROBNO.**